

Metodistkirken på Vejle vesteregn.

Metodistkirken blev stiftet i England i 1700 tallet af præsten John Wesley. Den kom til Danmark i 1858, blev statsanerkendt og dermed kirkebogførende i 1865. I dag er det en frikirke med ca. 4000 medlemmer, den udskiller sig ikke meget fra vores evangeliske - lutherske lære, mest deri at hvor vi automatisk modtager troen gennem dåben, skal metodister personlig tilegne sig den gennem omvendelse og offentlig bekræftelse af troen.

Metodismen kom til Vejle i 1860 med en vejlensisk skibsfører der sejlede på København, han var blevet vakt derovre, på én af sine ture havde han en prædikant med tilbage til Vejle, han startede menigheden der. En mand der hed Markus Nielsen tog ud fra Vejle for at forkynde, han holdt nogle møder flere steder bl.a. i Give. I 1866 kom han også til Enkelund skole, der nåede han kun at holde 2-3 møder, før sognepræsten fik ham udelukket fra skolen. I stedet åbnede gårdejer Niels Jensen, "Højgaard" Thyregod sit hjem for ham og hans tilhængere. Niels Jensen solgte sin gård i 1867. Derefter er møderne måske flyttet til gårdejer Niels Andersen "Lille Enkelund".

Første gang jeg læser om et metodistkapel i Enkelund, er i forbindelse med min farmor Ane Jensine Hermanns dåb den. 15. nov. 1878, I Thyregod kirkebog står der at hun er hjemmedøbt af Metodistpræst Carl F. Elizholtz, Vejle, men i hendes skudsmålsbog står der at hun er døbt den 25. nov. 1878 i Metodistkapellet i Enkelund, der er hun også offentlig eksameret den 26. okt. 1892, bevidnet af præsten J.J. Christensen. At metodismen havde stor tilslutning i området vidner Thyregod kirkebog om, efter 1865 hvor metodistkirken var blevet statsanerkendt og selv førte kirkebog, er Thyregod kirkebog ved dåb, under anmærkninger fyldt med teksten "Familien er metodister" ligesom der ved begravelser står at den er forrettet af en navngiven metodistpræst.

Kapellet i Enkelund har sikkert været et rum, dertil indviet, formentlig på "Lille Enkelund", at kapellet lå i Enkelund var nok fordi det var det åndelige centrum for egnen, godt nok lå kirken i Thyregod, men skolen lå i Enkelund i et tidligere fæstehusmandssted under "Enkelundgaard", stedet kaldtes "Nørhede". Skolen var i 1836 flyttet fra Thyregod og derud.

I 1880 blev Enkelund skole nedlagt og der blev bygget en ny i Thyregod. Den 27. nov. 1882 fik Andreas Andreasen autionsskøde på skolelodden, senere samme år udstykkede han parcellen, skolebygningen solgte han til metodistmenigheden, der oprettede kapel i det, selv beholdt han en parcel som han bebyggede, hovedparcellen solgte han til Jens Nielsen og Mathias Christiansen.

Jens Nielsen var født den 5. dec. 1850, søn af gårdejer Niels Andersen og hustru Birthe Marie Jensdatter på "Lille Enkelund", familien tilsluttede sig menigheden, og Jens Nielsen virkede nogle år som prædikant i Enkelund, i 1883 rejste han til Lolland og virkede som prædikant der.

Metodistmenigheden havde også et kapel i Vemmelund ved Give, formentlig etableret på "Pedersminde", hos Christen Pedersen. Hans søn Peder Christensen blev i 1880 blevet gift med Abalone Mathiasen fra "Tirsgaardsminde" i Dørken hvor familien også var metodister. Peder og Abalone blev gift i Metodistkirken i Vejle, men deres børn blev døbt i Vemmelund, ligesom hans søster blev viet der i 1890.

At Metodismen ikke har så stor interesse i dag vidner nedlæggelsen af mange af deres kirker om, kirken i Give blev afhændet, og ombygget til 5 ejerlejligheder i 1982.

Af de mange afhændede kirker kan nævnes:

Skt Johannes Kirke i Svendborg indviet 1882 afhændet 1996

Skt Jacobs Kirke Odense indviet 1889 afhændet 1968

Skt Pouls Kirke Holstebro indviet 1891 afhændet 1968

Batania kirken København indviet 1892 afhændet 1994

Skt Pouls Kirke Randers indviet 1898 afhændet 1985

Vor Frelzers Kirke Fåborg indviet 1902 afhændet 1982

Jesuskirken Lemvig indviet 1906 afhændet 1976

Bethlehemskirken Holbæk indviet 1908 afhændet 1998

Vor Frelzers Kirke Silkeborg indviet 1923 afhændet 1998

Markuskirken Vonge indviet 1921 afhændet 2000

Mathæuskirken Slagelse indviet 1923 afhændet 1961

derudover mange kapeller især mange på Bornholm, hvor der dog stadig er flere kirker.

Men der er også steder hvor der er bygget nye kirker til afløsning for små og gamle kirker og kapeller, steder hvor der stadig er store menigheder.

I Gladsaxe byggede man Wesleykirken i 1994

I Strandby byggede man en ny i stedet for en lille een fra 1924

I Nækkø byggede man Ebenezekirken i 1989 i stedet for een fra 1895

På ungdomsskolen Lægården Holstebro indviede man en kirkesal i 1987

I Frederikshavn byggede man Vor Frelzers Kirke i 1971 i stedet for een fra 1881

Den mest kendte er nok Skt. Pouls Kirke i København fra 1866, den omdøbtes i 1884 til Skt. Markuskirken, og i 1912 til Jerusalemskirken.

Pastor Anthon Bast er historien om hyrdedrengen fra Løkken, der endte med at være biskop i hele Skandinavien, han var født i 1867 og opvokset i Løkken, og blevet omvendt der, som 23 årig fik han som een af de første her i landet sin eksamen som metodistpræst.

De første 5 år var han i Vejle, derefter 10 år i Odense. Min farmor var tjenestepige hos ham i Odense fra 1. maj. 1895 og et par år frem, hun kunne godt være fulgt med ham dertil fra Vejle, idet hun var tilflyttet Vejle nogle måneder tidligere.

Senere blev Bast distriktsforstander i København, til sidst biskop for hele Skandinavien.

I 1924 blev han anklaget for bedrageri overfor menigheden, og det var ikke småpenge det drejede sig om, han blev i 1926 idømt 3 måneders fængsel, for underslæb på omkring 200 tusinde kroner, for også at have begunstiget familie og venner med lønninger, for ikke at lave noget, f. eks. fik en nevø det dobbelte af en præsteløn for at skrive en lille klumme i månedsbladet, derudover var han også anklaget for et forhold til en gift kvinde.

Da han havde udstået sin straf i sommeren 1926, var han stadig biskop over Skandinavien, og han var elsket af menigheden, de fleste så han som martyr. Men en nedsat kirkeret i Haag fradømte han i 1927 bispejobbet, og en svensker blev valgt, dermed blev nordens bispesæde flyttet til Stockholm.

Emauskirken i Givé blev bygget i 1894 som afløser for kapellerne i Enkelund og Vemmelund, måske var der flere små kapeller på egnen, der indtil kirken blev bygget var underlagt kirken i Vejle, det var en smagssag om man ville døbes, vies m. m. i kapellerne eller man ville rejse til Vejle, modsat rejste præsten fra Vejle ud til menighederne. Med kirken i Givé fik man selv en præst.

Et særkende ved ceremonierne var at man ikke brugte faddere og vidner, man betragtede hele menigheden som faddere og vidner, dåb og begravelser blev af metodistkirken meddelt folkekirken og indskrevet i dens kirkebog.

Metodistkirkens kirkebog med medlemsliste findes i Viborg.

Afskrift af: dokument fundet ved nedbrydningen af tårnet i 1982:

Den 11. maj 1912 blev grundstenen til tårnet lagt, det blev bygget for frivillige bidrag fra menigheden, klokken blev skænket af de unge, murerarbejdet blev udført af Ølvi Kidholm, tømrerarbejdet af P. Sørensen, tag og blik, af blikkenslager Mogensen.

I 1912 var kirkeværgere: P. Vemmelund, Chr. M. Tirsgaard, Andreas M. Tirsgaard, Hans Rasmussen, L. Christiansen og Poul Hermann.

Medhjælpere: P. Christiansen, Anders Jacobsen, Bøje Christensen, Niels Chr. Nielsen, Carl Nielsen, Jacob Jensen, Martin Mortensen, Marius Eriksen og Anthon Hansen.

Præst / Forstander. Lauritz P. Larsen.

Lokalprædikanter: Jørgen Christensen, Øvli Kidholm og P. Vemmelund

Æresmedlem. Hjuler, Niels Nielsen.

Formand: Øvle Assenholdt

Formand for (Eprv F) Ole Madsen

Formand for juniorer Hans Erik Poulsen Hermann

Søndagsskolebestyrer: Ølvi Kidholm og Carl Nielsen.

Metodistkirken har sin egen hjemmeside <http://www.metodistkirken.dk/> ligesom de har udgivet bogen "Den Danske Metodistkirkes historie" hvorfra en del af ovenstående er hentet.

En kort historie om metodistkirken her på egnen, kirken der har præget en stor del af vores slægt, skrevet til orientering for slægtens næste generationer.

Christian Tirsgaard.